

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0388(NLE)

5383/23
ADD 2

UK 10
ENER 20

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema:	NÕUKOGU OTSUS Euroopa Liidu nimel võetava seisukoha kohta ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepinguga loodud ELi ja Ühendkuningriigi energeetika erikomitees seoses ELi ja Ühendkuningriigi vahelise elektrienergiaga kauplemise kokkulepetega
--------	---

I-A lisa

Euroopa Komisjoni energietika peadirektoraadi 22. jaanuari 2021. aasta esialgne soovitus ELi põhivõrguettevõtjatele seoses ülekandevõimsuse arvutamise ja jaotamise tehnilise korra ettevalmistamisega, et tagada ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu kohane tõhus kauplemine elektrivõrkudevaheliste ühenduste kaudu

EUROOPA KOMISJON

ENERGEETIKA PEADIREKTORAAT

[saatja]

Brüssel, 22. jaanuar 2021

[adressaat ENTSO-E-s]

Teema: ülekandevõimsuste arvutamise ja jaotamise tehnilise korra kavandi väljatöötamine, et tagada kaubandus- ja koostöölepingu kohane tõhus kauplemine elektrivõrkudevaheliste ühenduste kaudu

Lugupeetud [adressaat]

Nagu Te teate, allkirjastasid 30. detsembril 2020 ühelt poolt Euroopa Liit ja Euroopa Aatomienergiaühendus ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik kaubandus- ja koostöölepingu (edaspidi „leping“), mis rakendus ajutiselt alates 1. jaanuarist 2021.

Lepingu artikli ENER.19 kohaselt peavad liit ja Ühendkuningriik tagama, et nende põhivõrguettevõtjad teevad koostööd tehnilise korra väljatöötamiseks mitmes valdkonnas, sealhulgas seoses võrkudevaheliste ühenduste kasutamisega, kui energietika erikomitee seda soovitab. Läbirääkimiste käigus leppisid liit ja Ühendkuningriik kokku, et on asjakohane, et teatavad nendest tehnilistest menetlustest töötatakse välja kohe, see tähendab enne energietika erikomitee töö algust. Seetõttu palutakse ENTSO-E-l töötada välja ülekandevõimsuste arvutamise ja jaotamise tehnilise korra kavand, et tagada tõhus kauplemine elektrivõrkudevaheliste ühenduste kaudu. Pärast töö alustamist jälgib energietika erikomitee kogu tehnilise korra väljatöötamisega seotud tööd.

Tehnilise korra kavandis tuleks käsitleda võimsuse arvutamist ja võimsuse jaotamist kõigis asjakohastes ajavahemikes.

Selle taotluse eesmärk on jõustada lepingu artiklite ENER.13, ENER.14 ja ENER.19 aspektid seoses elektrivõrkudevaheliste ühenduste tõhusa kasutamisega ning seda tuleks mõista selles kontekstis. Eelkõige ei tohiks tehniline kord hõlmata ega eeldada Ühendkuningriigi põhivõrguettevõtjate osalemist liidu võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise menetlustes.

ENTSO-E peaks selle tehnilise korra välja töötama koostöös Ühendkuningriigi põhivõrguettevõtjatega lepingu artikli ENER.19 aspektide jõustamiseks sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandumiga ettenähtud koostöö raames.

2. lisas (võimsuse arvutamine), 3. lisas (võimsuse jaotamine) ja 4. lisas on esitatud täpsemad üksikasjad selle kohta, mis tuleks tehnilise korra kavandisse lisada.

Konkreetselt seoses võimsuse arvutamise ja jaotamisega järgmise päeva turu ajavahemikus palume koostada järgmise päeva sihtmudeli „mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise“ põhimõtte alusel, mis on kooskõlas lepingu artiklitega ENER.14 ja ENER.19 ning lisaga ENER-4; nende sätete kohaselt tuleks sellega alustada esmajärjekorras. Lepinguga ENER-4 on esitatud käesoleva kirja 4. lisas.

Järgmise päeva turu ajavahemiku tehnilise korra väljatöötamise ajakava on sätestatud lepingu lisa ENER-4 2. osas. Allpool esitatud kuupäevad põhinevad sellel ajakaval, mille oleme lepingu artikli FINPROV.11.3 kohaselt arvutanud alates 1. jaanuarist 2021, mis on lepingu ajutise kohaldamise kuupäev.

Järgmise päeva sihtmudeli väljatöötamise toetamiseks ja kooskõlas lisaga ENER-4 palume koostada 1. aprilliks 2021 üldettepanekud ja tasuvusanalüüsi, milles hinnatakse sihtmudeli lisaväärtust. Üldettepanekud ja tasuvusanalüüs tuleks koostada vastavalt käesoleva kirja 5. lisale.

Palume esitada tehnilise korra kavandi arvamuse saamiseks Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööametile (edaspidi „amet“). Palume, et ENTSO-E korraldaks enne seda tehnilise korra kavandi üle asjakohase konsultatsiooni turuosalistega. Pärast arvamuse saamist palume Teil esitada see koos tehnilise korra kavandiga energeetika erikomiteele piisavalt aegsasti, et seda oleks võimalik rakendada 1. aprilliks 2022.

Seoses võimsuse arvutamise ja jaotamisega muudele kui järgmise päeva turu ajavahemikele palume ENTSO-E-l esitada ettepanek tehnilise korra kavandi väljatöötamise ajakava kohta.

Saadan selle kirja koopia oma kolleegile ettevõtluse, energeetika ja tööstusstrateegia ministeeriumis, kes saadab Ühendkuningriigi põhivõrguettevõtjatele samasuguse kirja, mille koopia on lisatud käesoleva kirja 1. lisana.

Lugupidamisega

[saatja allkiri]

Koopia

Ettevõtluse, energeetika ja tööstusstrateegia ministeerium

1. lisa

Ettevõtluse, energeetika ja tööstusstrateegia ministeeriumi [saatja] kiri Ühendkuningriigi põhivõrguettevõtjatele

2. lisa. Võimsuse arvutamine

Tehnilise korra kavandis tuleks sätestada turul hiljem kättesaadavaks tehtava ühendusvõimsuse jaotamise tingimused ja meetodid.

See võimsus tuleks arvutada kooskõlastatult elektrivõrkudevaheliste ühenduste kohta.

Elektrivõrkudevaheliste ühenduste võimsused tuleks maksimeerida. Selle nõude puhul tuleks

- arvesse võtta põhivõrguettevõtjate kohustust järgida võrgu turvalise toimimise ohutusstandardeid;
- järgida ELis ja Ühendkuningriigis asjakohaste riigisiseste raamistike alusel kehtestatud pakkumispriirkondade piire;
- võimaldada ELi põhivõrguettevõtjatel täita määruse (EL) 2019/943 artikli 16 lõikes 8 sätestatud nõuet tagada ELis pakkumispriirkonna piiridel vähemalt 70 % oma võimsusest;
- ette näha liidu ja Ühendkuningriigi põhivõrguettevõtjate vahelise diskrimineerimise keeld võimsuse arvutamisel;
- seda toetada elektrivõrkudevaheliste ühenduste puhul koordineeritult võetavate parandusmeetmetega, sealhulgas koormuste ümberjaotamise ja vahetuskaubandusega;
- seda toetada lepinguosaliste põhivõrguettevõtjate vahelise kulude jagamise kokkuleppega, mis on seotud koormuste ümberjaotamise ja vahetuskaubandusega.

Tehniliste võimaluste piires tasakaalustavad lepinguosaliste põhivõrguettevõtjad elektrivõrkudevahelistes ühendustes vastassuunas kulgevate võimsusvoogude võimsusnõuded, et ära kasutada võrkudevaheliste ühenduste maksimaalne võimsus.

Võimsuse arvutamise kohta peaksid põhivõrguettevõtjad avaldama vähemalt järgmised andmed:

- kord aastas: teave ülekandetaristu pikaajalise arengu ja selle mõju kohta piiriülesele ülekandevõimsusele;
- kord kuus: eeloleva kuu ja aasta prognoos turule kättesaadava ülekandevõimsuse kohta, võttes arvesse prognoosi koostamise ajal põhivõrguettevõtjatele kättesaadavat asjaomast teavet (näiteks suve- ja talveperioodi mõju liinide võimsusele, võrguhooldus, tootmisüksuste kättesaadavus jne);
- kord nädalas: eeloleva nädala prognoos turul kättesaadava ülekandevõimsuse kohta, võttes arvesse prognoosi koostamise ajal põhivõrguettevõtjatele kättesaadavat asjaomast teavet, nagu ilmaennustus, kavandatud võrguhooldus, tootmisüksuste kättesaadavus jne;

- kord päevas: üks päev ette või mitu korda päevas turul kättesaadav ülekandevõimsus igaks turulolemise ajaühikuks, võttes arvesse kõiki tasakaalustatud üks päev ette tehtud määramisi, tootmiskavasid, prognoositavat nõudlust ja kavandatud võrguhooldust;
- juba jaotatud üldvõimsus turuajaühikute kaupa ja kõik asjaomased tingimused, millel seda võimsust saab kasutada (näiteks enampakkumise arveldushind, võimsuse kasutamisele seatud kohustused jne);
- jaotatud võimsus nii kiiresti kui võimalik pärast iga jaotamist, samuti makstud hinnad;
- kasutatud üldvõimsus turuajaühikute kaupa viivitamata pärast määramist;
- reaajas nii täpselt kui võimalik: kasutatud koondatud kaubanduslikud ja tegelikud elektrivõod turuajaühikute kaupa, sealhulgas kõigi selliste parandusmeetmete mõju, mis põhivõrguettevõtjad on võtnud võrgu- või süsteemiprobleemide lahendamiseks (nt tegevuse piiramine);
- asjakohane teave, et hinnata, kas elektrivõrkudevahelise ühenduse võimsus on arvutatud ja jaotatud viisil, mis on kooskõlas ELi ja Ühendkuningriigi vahelise lepinguga.

3. lisa. Võimsuse jaotamine

Tehnilise korra kavandis tuleks sätestada tingimused ja meetodid ühendusvõimsuse turule jaotamiseks järgmistel ajavahemikel:

- forvard;
- järgmine päev;
- päevasisene.

Iga ajavahemiku puhul tuleks metoodikas

- ette näha kõigi elektrivõrkudevaheliste ühenduste kooskõlastatud enampakkumised;
- esitada reeglid omandatud ülekandevõimsuste registreerimise, piiramise, püsikindluse, tasustamise, ülekandmise ja tagastamise kohta, samuti varumenetluste ja kompenseerimise kohta tegevuse piiramise korral;
- esitama võimsusjaotustulu jaotamise reeglid;
- keelata põhivõrguettevõtjatel nõuda baashindu, kui elektrivõrkudevahelistes ühendustes ei esine ülekoormust, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse erandit.

4. lisa. Järgmise päeva sihtmudel: „mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmine“

1. osa

1. Uus menetlus võimsuse jaotamiseks elektrivõrkudevahelistes ühendustes järgmise päeva turu ajavahemikus põhineb „mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise“ põhimõttel. Uue menetluse üldeesmärk on kaubandusest saadava kasu maksimeerimine. Esimese sammuna

uue menetluse väljatöötamisel tagavad lepinguosalisel, et põhivõrguettevõtjad koostavad üldettepanekud ja tasuvusanalüüsi.

2. Mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmine peab hõlmama turgude liitmise funktsiooni arendamist, et määrata kindlaks energia netopositsioonid (kaudne jaotamine) järgmiste vahel:
 - a) määruse (EL) 2019/943 kohaselt kehtestatud pakkumispirkonnad, mis on otse Ühendkuningriigiga ühendatud elektrivõrkudevahelise ühenduse kaudu, ning
 - b) Ühendkuningriik.
3. Energia netopositsioonid elektrivõrkudevahelistes ühendustes arvutatakse kaudse jaotamise protsessi abil, rakendades konkreetset algoritmi:
 - a) ärilised pakkumised ja pakkumised järgmise päeva turu ajavahemikus määruse (EL) 2019/943 kohaselt kehtestatud pakkumispirkondades, mis on otse Ühendkuningriigiga ühendatud elektrivõrkudevahelise ühenduse kaudu;
 - b) Ühendkuningriigi asjaomaste järgmise päeva turgude ärilised ostu- ja müügipakkumised järgmise päeva turu ajavahemiku kohta;
 - c) võrgu läbilaskevõime andmed ja süsteemi suutlikkus, mis on kindlaks määratud põhivõrguettevõtjate vahel kokku lepitud korras, ning
 - d) andmed Ühendkuningriigi ja muude liidu pakkumispirkondadega ühendatud pakkumispirkondade vaheliste elektriühenduste eeldatavate kaubandusvoogude kohta, mille liidu põhivõrguettevõtjad on töökindlate meetoditega kindlaks määranud.

See protsess peab olema kooskõlas otseste alalisvooluvõrkudevaheliste ühenduste eriomadustega, sealhulgas kadude ja muutumisnõuetega.

4. Turgude liitmise funktsioon peab
 - a) andma tulemusi piisavalt aegsasti enne lepinguosaliste vastavate järgmise päeva turgude toimimist (liidu jaoks on tegemist ühtse järgmise päeva turu mehhanismiga, mis on loodud kooskõlas komisjoni määrusega (EL) 2015/1222¹), et neid tulemusi saaks kasutada sisendina protsessides, millega määratakse kindlaks tulemused kõnealustel turgudel;
 - b) andma usaldusväärseid ja korratavaid tulemusi;
 - c) olema konkreetne protsess liidu ja Ühendkuningriigi eraldiseisvate ja eraldatud järgmise päeva turgude ühendamiseks; eelkõige tähendab see, et konkreetne algoritm peab olema eraldiseisev ja eraldatud määruse (EL) 2015/1222 kohaselt loodud ühtse järgmise päeva turu mehhanismis kasutatavast algoritmist ning et liidu ärilistel pakkumistel ja muudel pakkumistel peab olema juurdepääs ainult pakkumispirkondadest pärinevatele algoritmidele, mis on Ühendkuningriigiga elektrivõrkude ühenduse kaudu otse ühendatud.

¹ Komisjoni 24. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1222, millega kehtestatakse võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise suunised (ELT L 197, 25.7.2015, lk 24).

5. Arvutatud netoenergiaposisioonid avaldatakse pärast valideerimist ja kontrollimist. Kui turgude liitmise funktsioon ei toimi ja tulemust ei saavutata, jaotatakse elektrivõrkudevahelise ühenduse võimsus varumeetodiga ning turuosalisi teavitatakse varumeetodi kohaldamisest.
6. Tehniliste menetluste väljatöötamise ja rakendamise kulud jagatakse võrdselt ühelt poolt asjaomaste Ühendkuningriigi põhivõrguettevõtjate või muude üksuste ning teiselt poolt asjaomaste liidu põhivõrguettevõtjate või muude üksuste vahel, kui energeetika erikomitee ei otsusta teisiti.

2. osa

Käesoleva lisa rakendamise ajakava on alates käesoleva lepingu jõustumisest järgmine:

- a) 3 kuu jooksul – tasuvusanalüüs ja tehnilise korra ettepanekute visandamine;
- b) 10 kuu jooksul – ettepanek tehnilise korra kohta;
- c) 15 kuu jooksul – tehnilise korra kasutuselevõtmine.

5. lisa. Üldettepanekutele ja tasuvusanalüüsile esitatavad nõuded

Nagu on sätestatud lepingu lisa ENER-4 1. osas, on uue järgmise päeva korra väljatöötamise esimene etapp üldettepanekute väljatöötamine ja tasuvusanalüüsi tegemine.

Üldettepanekutes tuleks

- esitada mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise lahenduse kõrgetasemeline projekt;
- määrata kindlaks tööstusharu osaliste rollid ja kohustused;
- esitada rakendamise kava;
- kirjeldada kõiki rakendamisega seotud riske või probleeme ja esitada ettepanekud nende lahendamiseks ning
- hinnata osalejate heite maksustamise kordade erinevuste mõju võrkudevaheliste ühenduste kaudu toimuvatele voogudele.

Tasuvusanalüüsis tuleks võtta arvesse kokkulepete eesmärki maksimeerida kaubandusest saadavat kasu, mis tähendab, et lepingu lisas ENER-4 osutatud piirangute raames peab kauplemiskord

- olema võimalikult tõhus ja
- tavaolukorras peaksid vood elektrivõrkudevaheliste ühenduste kaudu olema kooskõlas lepinguosaliste järgmise päeva turgude hindadega.

I-B lisa

**Ühendkuningriigi valitsuse ettevõtluse, energeetika ja tööstusstrateegia ministeeriumi
22. jaanuari 2021. aasta esialgne soovitus Ühendkuningriigi põhivõrguettevõtjatele seoses
ülekandevõimsuse arvutamise ja jaotamise tehnilise korra ettevalmistamisega, et tagada ELi
ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu kohane tõhus kauplemine
elektrivõrkudevaheliste ühenduste kaudu**

Department for
Business, Energy
& Industrial Strategy

[Saatja ettevõtluse, energeetika ja
tööstusstrateegia ministeeriumis]

[Adressaat Ühendkuningriigi

põhivõrguettevõtjas]

Reede, 22. jaanuar 2021

Lugupeetud [adressaat]

**Ülekandevõimsuste arvutamise ja jaotamise tehnilise korra kavandi väljatöötamine, et tagada
ELi ja Ühendkuningriigi vahelise kaubandus- ja koostöölepingu kohane tõhus kauplemine
elektrivõrkudevaheliste ühenduste kaudu**

Nagu Te teate, allkirjastasid 30. detsembril 2020 ühelt poolt Euroopa Liit ja Euroopa Aatomienergiaühendus ning teiselt poolt Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik kaubandus- ja koostöölepingu (edaspidi „leping“), mis rakendus ajutiselt alates 1. jaanuarist 2021. Lepingu artikli ENER.19 kohaselt peavad liit ja Ühendkuningriik tagama, et nende põhivõrguettevõtjad teevad koostööd tehnilise korra väljatöötamiseks mitmes valdkonnas, sealhulgas seoses võrkudevaheliste ühenduste kasutamisega, kui energeetika erikomitee seda soovitab. Läbirääkimiste käigus leppisid liit ja Ühendkuningriik kokku, et on asjakohane, et teatavad nendest tehnilistest menetlustest töötatakse välja kohe, see tähendab enne energeetika erikomitee töö algust. Seetõttu palutakse Ühendkuningriigi põhivõrguettevõtjatel töötada välja ülekandevõimsuste arvutamise ja jaotamise tehnilise korra kavand, et tagada tõhus kauplemine elektrivõrkudevaheliste ühenduste kaudu. Pärast töö alustamist jälgib energeetika erikomitee kogu tehnilise korra väljatöötamisega seotud tööd.

Tehnilise korra kavandis tuleks käsitleda võimsuse arvutamist ja võimsuse jaotamist kõigis asjakohastes ajavahemikes.

Selle taotluse eesmärk on jõustada lepingu artiklite ENER.13, ENER.14 ja ENER.19 aspektid seoses elektrivõrkudevaheliste ühenduste tõhusa kasutamisega ning seda tuleks mõista selles kontekstis. Eelkõige ei tohiks tehniline kord hõlmata ega eeldada Ühendkuningriigi põhivõrguettevõtjate osalemist liidu võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise menetlustes.

Ühendkuningriigi põhivõrguettevõtjad peaksid selle tehnilise korra välja töötama koostöös ENTSO-E-ga lepingu artikli ENER.19 aspektide jõustamiseks sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandumiga ettenähtud koostöö raames.

2. lisa (võimsuse arvutamine), 3. lisa (võimsuse jaotamine) ja 4. lisa on esitatud täpsemad üksikasjad selle kohta, mis tuleks tehnilise korra kavandisse lisada.

Konkreetselt seoses võimsuse arvutamise ja jaotamisega järgmise päeva turu ajavahemikus palume koostada järgmise päeva sihtmudeli „mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise“ põhimõtte alusel, mis on kooskõlas lepingu artiklitega ENER.14 ja ENER.19 ning lisaga ENER-4; nende sätete kohaselt tuleks sellega alustada esmajärjekorras. Lepingu lisa ENER-4 on esitatud käesoleva kirja 4. lisa.

Järgmise päeva turu ajavahemiku tehnilise korra väljatöötamise ajakava on sätestatud lepingu lisa ENER-4 2. osas. Allpool esitatud kuupäevad põhinevad sellel ajakaval, mille oleme lepingu artikli FINPROV.11.3 kohaselt arvutanud alates 1. jaanuarist 2021, mis on lepingu ajutise kohaldamise kuupäev.

Järgmise päeva sihtmudeli väljatöötamise toetamiseks ja kooskõlas lisaga ENER-4 palume koostada 1. aprilliks 2021 üldettepanekud ja tasuvusanalüüsi, milles hinnatakse sihtmudeli lisaväärtust. Üldettepanekud ja tasuvusanalüüs tuleks koostada vastavalt käesoleva kirja 5. lisale.

Palume esitada tehnilise korra kavand arvamuse saamiseks Ühendkuningriigi reguleerivatele asutustele. Palume, et Ühendkuningriigi põhivõrguettevõtjad korraldaksid enne seda tehnilise korra kavandite üle asjakohase konsultatsiooni turuosalistega. Pärast arvamuse saamist palume Teil esitada see koos tehnilise korra kavandiga energeetika erikomiteele piisavalt aegsasti, et seda oleks võimalik rakendada 1. aprilliks 2022.

Seoses võimsuse arvutamise ja jaotamisega muudele kui järgmise päeva turu ajavahemikele palume Ühendkuningriigi põhivõrguettevõtjatel esitada energeetika erikomiteele ettepanek tehnilise korra kavandi väljatöötamise ajakava kohta.

Saadan selle kirja koopia oma kolleegile Euroopa Komisjoni energeetika peadirektoraadis, kes saadab ENTSO-E-le samasuguse kirja, mille koopia on lisatud käesoleva kirja 1. lisana.

Lugupidamisega

[saatja allkiri]

Koopia

Euroopa Komisjoni energeetika peadirektoraat

1. lisa

Euroopa Komisjoni energeetika peadirektoraadi kiri ENTSO-E-le

2. lisa. Võimsuse arvutamine

Tehnilise korra kavandis tuleks sätestada turul hiljem kättesaadavaks tehtava ühendusvõimsuse jaotamise tingimused ja meetodid.

See võimsus tuleks arvutada kooskõlastatult elektrivõrkudevaheliste ühenduste kohta.

Elektrivõrkudevaheliste ühenduste võimsused tuleks maksimeerida. Selle nõude puhul tuleks

- arvesse võtta põhivõrguettevõtjate kohustust järgida võrgu turvalise toimimise ohutusstandardeid;
- järgida ELis ja Ühendkuningriigis asjakohaste riigisiseste raamistike alusel kehtestatud pakkumispriirkondade piire;
- võimaldada ELi põhivõrguettevõtjatel täita määruse (EL) 2019/943 artikli 16 lõikes 8 sätestatud nõuet tagada ELis pakkumispriirkonna piiridel vähemalt 70 % oma võimsusest;
- ette näha liidu ja Ühendkuningriigi põhivõrguettevõtjate vahelise diskrimineerimise keeld võimsuse arvutamisel;
- seda toetada elektrivõrkudevaheliste ühenduste puhul koordineeritult võetavate parandusmeetmetega, sealhulgas koormuste ümberjaotamise ja vahetuskaubandusega;
- seda toetada lepinguosaliste põhivõrguettevõtjate vahelise kulude jagamise kokkuleppega, mis on seotud koormuste ümberjaotamise ja vahetuskaubandusega.

Tehniliste võimaluste piires tasakaalustavad lepinguosaliste põhivõrguettevõtjad elektrivõrkudevahelistes ühendustes vastassuunas kulgevate võimsusvoogude võimsusnõuded, et ära kasutada võrkudevaheliste ühenduste maksimaalne võimsus.

Võimsuse arvutamise kohta peaksid põhivõrguettevõtjad avaldama vähemalt järgmised andmed:

- kord aastas: teave ülekandetaristu pikaajalise arengu ja selle mõju kohta piiriülesele ülekandevõimsusele;
- kord kuus: eeloleva kuu ja aasta prognoos turule kättesaadava ülekandevõimsuse kohta, võttes arvesse prognoosi koostamise ajal põhivõrguettevõtjatele kättesaadavat asjaomast teavet (näiteks suve- ja talveperioodi mõju liinide võimsusele, võrguhooldus, tootmisüksuste kättesaadavus jne);
- kord nädalas: eeloleva nädala prognoos turul kättesaadava ülekandevõimsuse kohta, võttes arvesse prognoosi koostamise ajal põhivõrguettevõtjatele kättesaadavat asjaomast teavet, nagu ilmaennustus, kavandatud võrguhooldus, tootmisüksuste kättesaadavus jne;

- kord päevas: üks päev ette või mitu korda päevas turul kättesaadav ülekandevõimsus igaks turulolemise ajaühikuks, võttes arvesse kõiki tasakaalustatud üks päev ette tehtud määramisi, tootmiskavasid, prognoositavat nõudlust ja kavandatud võrguhooldust;
- juba jaotatud üldvõimsus turuajaühikute kaupa ja kõik asjaomased tingimused, millel seda võimsust saab kasutada (näiteks enampakkumise arveldushind, võimsuse kasutamisele seatud kohustused jne);
- jaotatud võimsus nii kiiresti kui võimalik pärast iga jaotamist, samuti makstud hinnad;
- kasutatud üldvõimsus turuajaühikute kaupa viivitamata pärast määramist;
- reaajas nii täpselt kui võimalik: kasutatud koondatud kaubanduslikud ja tegelikud elektrivõid turuajaühikute kaupa, sealhulgas kõigi selliste parandusmeetmete mõju, mis põhivõrguettevõtjad on võtnud võrgu- või süsteemiprobleemide lahendamiseks (nt tegevuse piiramine);
- asjakohane teave, et hinnata, kas elektrivõrkudevahelise ühenduse võimsus on arvutatud ja jaotatud viisil, mis on kooskõlas ELi ja Ühendkuningriigi vahelise lepinguga.

3. lisa. Võimsuse jaotamine

Tehnilise korra kavandis tuleks sätestada tingimused ja meetodid ühendusvõimsuse turule jaotamiseks järgmistel ajavahemikel:

- forvard;
- järgmine päev;
- päevasisene.

Iga ajavahemiku puhul tuleks metoodikas

- ette näha kõigi elektrivõrkudevaheliste ühenduste kooskõlastatud enampakkumised;
- esitada reeglid omandatud ülekandevõimsuste registreerimise, piiramise, püsikindluse, tasustamise, ülekandmise ja tagastamise kohta, samuti varumenetluste ja kompenseerimise kohta tegevuse piiramise korral, sealhulgas võimsusjaotustulu jaotamise reeglid;
- keelata põhivõrguettevõtjatel nõuda baashindu, kui elektrivõrkudevahelistes ühendustes ei esine ülekoormust, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse erandit.

4. lisa. Järgmise päeva sihtmudel: „mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmine“

1. osa

1. Uus menetlus võimsuse jaotamiseks elektrivõrkudevahelistes ühendustes järgmise päeva turu ajavahemikus põhineb „mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise“ põhimõttel. Uue menetluse üldeesmärk on kaubandusest saadava kasu maksimeerimine. Esimese sammuna uue menetluse väljatöötamisel tagavad lepinguosalisel, et põhivõrguettevõtjad koostavad üldettepanekud ja tasuvusanalüüsi.

2. Mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmine peab hõlmama turgude liitmise funktsiooni arendamist, et määrata kindlaks energia netopositsioonid (kaudne jaotamine) järgmiste vahel:
 - a) määruse (EL) 2019/943 kohaselt kehtestatud pakkumispirkonnad, mis on otse Ühendkuningriigiga ühendatud elektrivõrkudevahelise ühenduse kaudu, ning
 - b) Ühendkuningriik.
3. Energia netopositsioonid elektrivõrkudevahelistes ühendustes arvutatakse kaudse jaotamise protsessi abil, rakendades konkreetset algoritmi:
 - a) ärilised pakkumised ja pakkumised järgmise päeva turu ajavahemikus määruse (EL) 2019/943 kohaselt kehtestatud pakkumispirkondades, mis on otse Ühendkuningriigiga ühendatud elektrivõrkudevahelise ühenduse kaudu;
 - b) Ühendkuningriigi asjaomaste järgmise päeva turgude ärilised ostu- ja müügipakkumised järgmise päeva turu ajavahemiku kohta;
 - c) võrgu läbilaskevõime andmed ja süsteemi suutlikkus, mis on kindlaks määratud põhivõrguettevõtjate vahel kokku lepitud korras, ning
 - d) andmed Ühendkuningriigi ja muude liidu pakkumispirkondadega ühendatud pakkumispirkondade vaheliste elektriühenduste eeldatavate kaubandusvoogude kohta, mille liidu põhivõrguettevõtjad on töökindlate meetoditega kindlaks määranud.

See protsess peab olema kooskõlas otseste alalisvooluvõrkudevaheliste ühenduste eriomadustega, sealhulgas kadude ja muutumisnõuetega.

4. Turgude liitmise funktsioon peab
 - a) andma tulemusi piisavalt aegsasti enne lepinguosaliste vastavate järgmise päeva turgude toimimist (liidu jaoks on tegemist ühtse järgmise päeva turu mehhanismiga, mis on loodud kooskõlas komisjoni määrusega (EL) 2015/1222¹), et neid tulemusi saaks kasutada sisendina protsessides, millega määratakse kindlaks tulemused kõnealustel turgudel;
 - b) andma usaldusväärseid ja korratavaid tulemusi;
 - c) olema konkreetne protsess liidu ja Ühendkuningriigi eraldiseisvate ja eraldatud järgmise päeva turgude ühendamiseks; eelkõige tähendab see, et konkreetne algoritm peab olema eraldiseisev ja eraldatud määruse (EL) 2015/1222 kohaselt loodud ühtse järgmise päeva turu mehhanismis kasutatavast algoritmist ning et liidu ärilistel pakkumistel ja muudel pakkumistel peab olema juurdepääs ainult pakkumispirkondadest pärinevatele algoritmidele, mis on Ühendkuningriigiga elektrivõrkude ühenduse kaudu otse ühendatud.
5. Arvutatud netoenergiapositsioonid avaldatakse pärast valideerimist ja kontrollimist. Kui turgude liitmise funktsioon ei toimi ja tulemust ei saavutata, jaotatakse elektrivõrkudevahelise ühenduse võimsus varumeetodiga ning turuosalisi teavitatakse varumeetodi kohaldamisest.

¹ Komisjoni 24. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1222, millega kehtestatakse võimsuse jaotamise ja ülekoormuse juhtimise suunised (ELT L 197, 25.7.2015, lk 24).

6. Tehniliste menetluste väljatöötamise ja rakendamise kulud jagatakse võrdselt ühelt poolt asjaomaste Ühendkuningriigi põhivõrguettevõtjate või muude üksuste ning teiselt poolt asjaomaste liidu põhivõrguettevõtjate või muude üksuste vahel, kui energeetika erikomitee ei otsusta teisiti.

2. osa

Käesoleva lisa rakendamise ajakava on alates käesoleva lepingu jõustumisest järgmine:

- a) 3 kuu jooksul – tasuvusanalüüs ja tehnilise korra ettepanekute visandamine;
- b) 10 kuu jooksul – ettepanek tehnilise korra kohta;
- c) 15 kuu jooksul – tehnilise korra kasutuselevõtmine.

5. lisa. Üldettepanekutele ja tasuvusanalüüsile esitatavad nõuded

Nagu on sätestatud lepingu lisa ENER-4 1. osas, on uue järgmise päeva korra väljatöötamise esimene etapp üldettepanekute väljatöötamine ja tasuvusanalüüsi tegemine.

Üldettepanekutes tuleks

- esitada mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise lahenduse kõrgetasemeline projekt;
- määrata kindlaks tööstusharu osaliste rollid ja kohustused;
- esitada rakendamise kava;
- kirjeldada kõiki rakendamisega seotud riske või probleeme ja esitada ettepanekud nende lahendamiseks ning
- hinnata osalejate heite maksustamise kordade erinevuste mõju võrkudevaheliste ühenduste kaudu toimuvatele voogudele.

Tasuvusanalüüsis tuleks võtta arvesse kokkulepete eesmärki maksimeerida kaubandusest saadavat kasu, mis tähendab, et lepingu lisas ENER-4 osutatud piirangute raames peab kauplemiskord

- olema võimalikult tõhus ja
- tavaolukorras peaksid vood elektrivõrkudevaheliste ühenduste kaudu olema kooskõlas lepinguosaliste järgmise päeva turgude hindadega.

II lisa

Euroopa Komisjoni energeetika peadirektoraadi ning Ühendkuningriigi valitsuse ettevõtluse, energeetika ja tööstusstrateegia ministeeriumi poolt oma asjaomastele põhivõrguettevõtjatele saadetava kirja kavand, milles palutakse esitada lisateavet, et valmistada ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu kohaselt ette tehniline kord võimsuse jaotamiseks ja ülekoormuse juhtimiseks järgmise päeva turu ajavahemikus

[ELi või Ühendkuningriigi põhivõrguettevõtja aadress]

[kuupäev]

Teema: lisateabenõue, et ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu kohaselt valmistada ette tehniline kord võimsuse jaotamiseks ja ülekoormuse juhtimiseks järgmise päeva turu ajavahemikus

Lugupeetud [lisada aadressaat]

Täname Teid kaubandus- ja koostöölepingu energeetikat käsitleva jaotise rakendamisel seni tehtud töö eest ning eelkõige 2021. aasta aprillis avaldatud tasuvusanalüüsi ja üldettepaneku eest, mida toetab [lisada: Ühendkuningriigi reguleerivad asutused [või] ACER] arvamus.

Pärast energeetika erikomitee 30. märtsi 2022. aasta koosolekut ja [lisada: kuupäev] esitatud soovitus [lisada: nr X/202x] palub [lisada: Ühendkuningriigi valitsuse ettevõtluse, energeetika ja tööstusstrateegia ministeerium [või] Euroopa Komisjoni energeetika peadirektoraat] Teil esitada vastused selle kirja lisas olevatele küsimustele viie kuu jooksul alates kirja kättesaamisest, kaasates samal ajal asjaomaseid pooli (nt elektribörsid, määratud elektriturukorraldajad, kliiringukojad) tihedalt analüüsi, et hinnata stsenaariumite praktilist elluviidavust.

[Lisada: põhivõrguettevõtja [või] ELi põhivõrguettevõtjate tööd hõlbustav ENTSO-E] peaks lisaks sellele taotlema [lisada: Ühendkuningriigi energeetikasektorit reguleerivate asutuste [või] ACERi] mitteametlikku arvamust kõnealuse lisateabe kohta ja esitama selle koos lisas olevate küsimuste vastustega.

Lisas toodud küsimused on seotud tehnilise korra ettevalmistamisega võimsuse jaotamiseks ja ülekoormuse juhtimiseks järgmise päeva turu ajavahemikus. Mis tahes teavet, mida Teil võib olla vaja saada kolmandatelt isikutelt, tuleks töödelda ainult kõnealustele küsimustele vastamise eesmärgil, ning selle konfidentsiaalsust tuleks avalikustamise eest kaitsta, kui kolmas isik seda taotleb. [Lisada: Ühendkuningriigi valitsuse ettevõtluse, energeetika ja tööstusstrateegia ministeerium [või] Euroopa Komisjoni energeetika peadirektoraat] tagab, et mis tahes teavet, mis saadakse vastusena käesolevale kirjale, kasutatakse ainult sellel eesmärgil. Ta käsitleb konfidentsiaalsena mis tahes teavet, mis on tunnistatud konfidentsiaalseks või tundlikuks äriteabeks,

ning valdab seda ja kaitseb seda avalikustamise eest kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega, kui selle õiguste valdajalt ei ole saadud eriluba teabe avalikustamiseks.

Täname Teid selle teemaga seotud lisatöö eest.

[allkiri]

Koopia: [saatja Euroopa Komisjoni energeetika peadirektoraadis või vajaduse korral

Ühendkuningriigi valitsuse ettevõtluse, energeetika ja tööstusstrateegia ministeeriumis]

Lisa

Taust: järgmised küsimused puudutavad Ühendkuningriigi ja ELi põhivõrguettevõtjate poolt 2021. aasta aprillis avaldatud tasuvusanalüüsis esitatud variante. Pange tähele, et kaubandus- ja koostöölepingu 29. lisa punktis 3 on sätestatud nõue, et energia netopositsioonid elektrivõrkudevahelistes ühendustes arvutatakse kaudse jaotamise protsessi abil, rakendades konkreetset algoritmi, mis hõlmab Ühendkuningriigi asjaomaste järgmise päeva turgude ärilisi ostu- ja müügipakkumisi järgmise päeva turu ajavahemiku kohta. Ühendkuningriigi ja ELi põhivõrguettevõtjate tasuvusanalüüs näitas, et Suurbritannia ühtne hind on väga soovitatav mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise tõhusaks rakendamiseks kõigis mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise projekteerimise variantides. Ettevõtluse, energeetika ja tööstusstrateegia ministeerium algatas 2021. aasta septembris konsultatsiooni, et saada arvamusi Suurbritannia elektrienergia hulgimüügituru elektribörsidel toimuva elektriga kauplemise kehtiva korra ja meie ettepanekute kohta tõhusa piiriülese kauplemise toetamiseks. Eelkõige töötas ettevõtluse, energeetika ja tööstusstrateegia ministeerium välja üldise lähenemisviisi selliste konkreetsete igapäevaste järgmise päeva enampakkumiste sidumiseks, mida kasutatakse „asjaomaste järgmise päeva turgudena“ kaubandus- ja koostöölepingu 29. lisa tähenduses, eesmärgiga küsida sidusrühmade seisukohti selle kohta, kas seda rakendada ja kui jah, siis kuidas seda praktikas teha. Konsultatsioon lõppes 2021. aasta novembris ja Ühendkuningriigi valitsus avaldab vastuse ettenähtud ajal.

1. Seoses põhivõrguettevõtjate kindlaks tehtud eelkorralduste registri variandiga
 - a) Kui suur osa ühtse järgmise päeva turu mehhanismi korraldustest esitatakse tavaliselt viimase 15 minuti jooksul enne tehingute sulgemise aega, millises vahemikus see proportsioon tavaliselt varieerub ja kas on konkreetseid tegureid, mis määravad turuosaliste korralduste esitamise aja, ning kas need tegurid võivad eelkorralduste registri variandi rakendamise tulemusena muutuda?
 - b) Mil määral mõjutaks 15 minutit enne ühtse järgmise päeva turu mehhanismi tehingute sulgemise aega esitatud korralduste osakaal võrkudevaheliste ühenduste voogude vastavust lepinguosaliste järgmise päeva turgude hindadele?

- c) Kas see võimalus kõrvaldaks täielikult korralduste tavaregistri variantide puhul kindlaks tehtud ajastusprobleemid või jääks mõni ajastusprobleem ikkagi alles? Kõiki tegevusega seotud mõjusid ja riske tuleks täielikult selgitada ja põhjendada.
- d) Kas kaubandus- ja koostöölepingu artikli 305 (Elektrienergia ja gaasi hulgimüügituru kuritarvitamise keeld) nõuded maandavad piisavalt turuga manipuleerimise riske, mis tulenevad eelkorralduste registri variandist? Kõiki turuga manipuleerimise jääkriske tuleks täielikult selgitada ja põhjendada.
- e) Kas on võimalik kehtestada lisameetmeid, nõudeid või kohustusi, sealhulgas reguleerivatele asutustele või turuosalistele, põhivõrguettevõtjatele või turukorraldajatele, et eelkorralduste registri variandi puhul avastatud turumanipuleerimisriski täiendavalt maandada? Kõiki turuga manipuleerimise jääkriske tuleks täielikult selgitada ja põhjendada.

2. Seoses põhivõrguettevõtjate kindlaks tehtud korralduste tavaregistri variantidega

- a) Millised on kõik variandid, mis võimaldavad teha mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise turgude liitmise korraldaja funktsiooni arvutusprotsesse ajavahemikus ühtse järgmise päeva turu mehhanismi tehingute sulgemise ajast kell 12.00 Kesk-Euroopa aja järgi kuni ühtse järgmise päeva turu mehhanismi tulemuste avaldamiseni kell 13.00 Kesk-Euroopa aja järgi, sealhulgas kõik variandid, mis võimaldavad käivitada mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise turgude liitmise korraldaja funktsiooni arvutusprotsesse samaaegselt ühtse järgmise päeva turu mehhanismi aspektidega?

Millised on nende variantide eelised/puudused, sealhulgas:

- 1) võimalik mõju ühtse järgmise päeva turu mehhanismi ja varuprotsesside toimimisele (st ühtse järgmise päeva turu mehhanismi eraldamise riskid);
- 2) mõju põhivõrguettevõtjatele, turukorraldajatele ja turuosalistele?

Kõiki tegevusega seotud mõjusid ja riske tuleks täielikult selgitada ja põhjendada.

- b) Mis on põhivõrguettevõtjate tasuvusanalüüsis korralduste tavaregistri puhul kindlaks tehtud muude täiendavate variantide (ühtse järgmise päeva turu mehhanismi tehingute sulgemise aja muutmine ja/või ühtse järgmise päeva turu mehhanismi tulemuste avaldamine) eelised/puudused, sealhulgas:
 - 1) mõju protsessidele enne (nt võimsuse arvutamine) ja pärast ühtse järgmise päeva turu mehhanismi (nt päevasisesed/tasakaalustamisturud);
 - 2) ühtse järgmise päeva turu mehhanismi tehingute sulgemise aja ja ühtse järgmise päeva turu mehhanismi tulemuste vahelise aja pikenemise mõju põhivõrguettevõtjatele, turukorraldajatele ja turuosalistele?

Kõiki tegevusega seotud mõjusid ja riske tuleks täielikult selgitada ja põhjendada.

3. Nii eelkorralduste registri kui ka korralduste tavaregistri variantide kohta

- a) Milliseid eri protsesse on vaja mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise turgude liitmise korraldaja funktsiooni arvutamiseks ja millist ajavahemikku oleks iga protsessi jaoks vaja? Kõiki võimalikke ajavahemikke tuleks täielikult selgitada ja põhjendada.

- b) Palun esitage üldettepanek piirnevate pakkumispirkondade metoodika kohta täpse ja usaldusväärse prognoosi koostamiseks. Ettepaneku koostamisel lisage
- 1) põhiprobleemid, põhimõtted ja parameetrid (sealhulgas sisendandmed, väljundid ja nende kasutamine mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmisel), mida tuleb piirnevate pakkumispirkondade metoodikas käsitleda ja kindlaks teha, ning
 - 2) ajavahemik, mille jooksul saaks selle metoodika välja töötada ja kasutusele võtta;
 - 3) esialgne kvalitatiivne hinnang selle kohta, kuidas kavandatud piirnevate pakkumispirkondade metoodika koos mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmisega eeldatavasti toimib, võrreldes võimsuse jaotamise tulemustega otsese enampakkumiste kaudu, et luua tõhusam kauplemiskord, ja eelkõige selle kohta, millistel tingimustel on kavandatud metoodika koos mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmisega tulemuslikum kui otsesed enampakkumised.
- c) Rakendamine
- 1) Millised on täpsed sammud, mida on vaja nii eelkorralduste registri kui ka korralduste tavaregistri variantide kõigi aspektide rakendamiseks, sealhulgas protsessid mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise toimivuse katsetamiseks ja kontrollimiseks enne täielikku toimima hakkamist, ning põhivõrguettevõtjate, turukorraldajate ja turuosaliste rollid ja kohustused, kuidas neid aspekte võimalikult lühikese ajaga rakendada ning kuidas tehnilise korra struktuuri ja sisu tõhusat rakendamist kõige paremini toetada?
 - 2) Palun esitage iga variandi rakendamise realistlik ajakava (sellises ajakavas tuleks arvesse võtta praegust ja prognoositud tulevast arengut ning see peaks hõlmama kõiki vajalikke samme, nagu konsultatsioonid sidusrühmadega, uute IT-süsteemide rakendamine mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise turgude liitmise korraldaja funktsiooni jaoks, katsetamisetapid, juhtimisprotsessid jne).
 - 3) Millised on mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise kasutuselevõtu ja käitamise ning mitme piirkonna lahtiste mahtude liitmise jaoks vajalike eri rollide ja funktsioonide eeldatavad otsesed kulud?